

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 279/2025-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti postupu Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v konaní o trestnom oznámení sťažovateľa z 31. januára 2025 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 3. apríla 2025 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 16 ods. 2, čl. 17 ods. 2 v spojení s čl. 12 ods. 1, čl. 1 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 3 a čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj práv podľa čl. 7, čl. 9 ods. 1 a čl. 16 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „medzinárodný pakt“) a práva podľa čl. 13 Dohovoru proti mučeniu a inému krutému, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu (ďalej len „dohovor proti mučeniu“) postupom generálnej prokuratúry v konaní o trestnom oznámení sťažovateľa z 31. januára 2025. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd zakázal generálnej prokuratúre pokračovať v porušovaní jeho práv a tiež aby mu priznal finančné zadost'učinenia vo výške 3 000 eur. Sťažovateľ nie je právne zastúpený, žiada, aby mu ústavný súd prideliť advokáta z dôvodu, že je vo výkone trestu odňatia slobody a nemá žiadne vlastné finančné prostriedky. Zároveň navrhol ústavnému súdu vydanie dočasného opatrenia, ktorým prikáže

generálnej prokuratúre bezodkladne začať vyšetrovanie sťažovateľom oznámeného skutku a zabezpečiť mu informácie a odbornú pomoc ako obeti trestného činu.

2. Z ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľ adresoval 31. januára 2025 generálnej prokuratúre trestné oznámenie, podľa ktorého je obeťou mučenia a neľudského zaobchádzania zo strany viacerých verejných činiteľov, ktorí mu majú úmyselne spôsobovať duševné utrpenie, a to tým, že bol trestne stíhaný a odsúdený za trestný čin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky.

3. Predmetné trestné oznámenie sťažovateľa generálna prokuratúra prípisom č. k. XX Spr 8/25/1000-110 z 3. februára 2025 postúpila Krajskej prokuratúre v Banskej Bystrici s tým, že predmetné trestné oznámenie sťažovateľa súvisí s trestnou vecou vedenou Okresnou prokuratúrou Brezno pod sp. zn. 2 Pv 58/21/6603. Predmetný prípis o postúpení veci krajskej prokuratúre zaslala generálna prokuratúra aj sťažovateľovi na vedomie.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ namietal, že generálna prokuratúra mu nevydala písomné potvrdenie o prijatí trestného oznámenia, nebol vypočutý vo veci prípadného doplnenia svojho trestného oznámenia, taktiež že v zákonnej lehote nebolo rozhodnuté o jeho oznámení, neboli mu poskytnuté informácie ako obeti trestného činu podľa zákona č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a napokon mu nebola poskytnutá ani žiadna súčinnosť pri poskytovaní právnej pomoci. Už uvedené okolnosti podľa sťažovateľa viedli zo strany generálnej prokuratúry k porušeniu ním označených práv, resp. článkov ústavy a medzinárodných zmlúv o ľudských právach.

5. Svoj návrh na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 3 000 eur odôvodnil tým, že generálna prokuratúra mala už od 3. februára 2025 informácie o neľudskom zaobchádzaní so sťažovateľom a napriek tomu si počas 55 dní do podania jeho ústavnej sťažnosti neplnila svoje zákonné povinnosti.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie sťažovateľom označených článkov ústavy, dohovoru, medzinárodného paktu a dohovoru proti mučeniu napadnutým postupom generálnej prokuratúry v konaní o trestnom oznámení sťažovateľa z 31. januára 2025.

7. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

8. Keďže sťažovateľ nie je zastúpený advokátom (§ 34 ods. 1 a § 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde), ústavný súd pred tým, ako sa začal zaoberať podstatou ústavnej sťažnosti, skúmal, do akej miery nedostatok právneho zastúpenia bráni jej kvázimeritórnemu prejednaníu. Hoci podanie sťažovateľa v tomto ohľade (zastúpenie advokátom) nespĺňalo náležitosti návrhu na začatie konania

pred ústavným súdom, resp. náležitosti ústavnej sťažnosti, napriek tomu z podania sťažovateľa vyplýva, že jeho podstatou je namietanie porušenia jeho základného práva na osobnú slobodu (čl. 17 ods. 2 ústavy, čl. 5 ods. 1 dohovoru a čl. 9 ods. 1 medzinárodného paktu), základného práva nebyť mučený ani podrobený krutému, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu (čl. 16 ods. 2 ústavy, čl. 3 dohovoru, čl. 7 medzinárodného paktu a čl. 13 dohovoru proti mučeniu), práva na právnu pomoc (čl. 47 ods. 2 ústavy) a zákazu diskriminácie (čl. 12 ústavy) v spojení s ústavným ustanovením o tom, že Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát (čl. 1 ods. 1 ústavy) napadnutým postupom generálnej prokuratúry v konaní o trestnom oznámení sťažovateľa z 31. januára 2025.

9. Uplatnením materiálneho prístupu k ochrane ústavnosti, a tým aj k ochrane práv a slobôd fyzickej osoby, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou jeho rozhodovacej činnosti (k tomu pozri aj II. ÚS 51/2017, II. ÚS 782/2014), ústavný súd, vychádzajúc z obsahu ústavnej sťažnosti, pristúpil k jej predbežnému posúdeniu (m. m. I. ÚS 193/2024), pretože bol napriek nedostatkom ústavnej sťažnosti schopný vyabstrahovať a posúdiť opodstatnenosť sťažovateľových námietok, a tým aj vyhodnotiť, či je potrebné sťažovateľa vyzvať na odstránenie nedostatkov jeho podania.

III.1. K napadnutému postupu generálnej prokuratúry:

10. Zo samotnej ústavnej sťažnosti sťažovateľa, ako aj z pripojených príloh je zrejmé, že generálna prokuratúra prakticky obratom odstúpila jeho trestné oznámenie príslušnej krajskej prokuratúre, o čom upovedomila aj sťažovateľa. Bez ohľadu na to, že obsah sťažovateľom označených práv nekorešponduje s výhradami proti postupu generálnej prokuratúry v konaní pred začatím trestného stíhania, ústavný súd musel konštatovať, že úloha generálnej prokuratúry sa v danej veci celkom zjavne skončila tým, že postúpila vec príslušnej prokuratúre podľa § 46 ods. 3 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov. Následne mala právomoc konať vo veci jeho trestného oznámenia krajská prokuratúra, prípadne okresná prokuratúra, ak by jej príslušná krajská prokuratúra postúpila ďalej podanie sťažovateľa, resp. v prípade ďalšieho postúpenia príslušný orgán v rámci Policajného zboru. Uvedená postupnosť znamená, že ak aj sťažovateľ mohol podať svoje trestné oznámenie priamo na generálnej prokuratúre, táto okolnosť neznamena, že samotná generálna prokuratúra musela vykonať, čo sa týka jeho podania, aj úkony v rámci postupu pred začatím trestného stíhania podľa § 196 Trestného poriadku. Na tieto úkony sú v predmetnom prípade uspôsobené nižšie orgány prokuratúry, a to aj s ohľadom na deklarovany súvis s trestnou vecou vedenou okresnou prokuratúrou pod sp. zn. 2 Pv 58/21/6603. Keďže teda generálna prokuratúra po postúpení veci už nemala v rámci konania pred začatím trestného stíhania právomoc konať, nemohla ani porušiť žiadne zo širokého zoznamu článkov ústavy, dohovoru, medzinárodného paktu a dohovoru proti mučeniu, ktorých porušenie namietal sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti.

11. Ústavný súd tu zdôrazňuje, že predmetom ústavnej sťažnosti sťažovateľa, ako ho on sám stanovil, je práve postup generálnej prokuratúry v konaní o trestnom oznámení sťažovateľa z 31. januára 2025, nie postup nižších stupňov prokuratúry. Prípadné nedostatky orgánov činných v trestnom konaní v konaní pred začatím trestného stíhania s ohľadom na postúpenie veci generálnou prokuratúrou ale celkom zjavne nemôžu mať žiadnu súvislosť práve s napadnutým postupom generálnej prokuratúry.

12. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

13. Ústavný súd na základe uvedených skutočností a dôvodov pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú (bod 1 výroku rozhodnutia).

III.2. K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu:

14. Vzhľadom na absenciu právneho zastúpenia sťažovateľa a s tým súvisiacu žiadosť sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom pristúpil ústavný súd v rámci ústavného prieskumu k preskúmaniu toho, či ústavná sťažnosť sťažovateľa nie je oneskorená, zjavne neopodstatnená, resp. či ústavný súd má právomoc ju preskúmať, keďže jednou z podmienok, ktorých splnenie je nevyhnutným predpokladom na to, aby ústavný súd mohol ustanoviť právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, je to, že nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

15. Povedané inak, na to, aby ústavný súd mohol rozhodnúť o ustanovení právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, musí najprv zistiť, či sú kumulatívne (t. j. naraz) splnené tri podmienky, resp. predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom: (i) žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu, (ii) majetkové pomery odôvodňujúce takúto žiadosť, (iii) nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Pokiaľ ide o podmienku vyžadujúcu, aby nešlo o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, táto je splnená vtedy, ak okrem iného je daná právomoc ústavného súdu na jej prerokovanie a ústavná sťažnosť nie je oneskorená ani zjavne neopodstatnená.

16. Ak teda ústavný súd z obsahu ústavnej sťažnosti a výsledku jej posúdenia zistí, že v danom prípade ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená, znamená to, že ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, a teda to znamená, že nie je splnený jeden z predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Keďže ústavný súd odmieta ústavnú sťažnosť sťažovateľa z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti (stať III.1) je preto zrejme, že v danom prípade ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 631/2017, I. ÚS 252/2019), a teda nie je splnená jedna z obligatórnych (povinných) podmienok na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

17. Pretože neboli splnené spolu všetky tri predpoklady ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd nevyhovel (bod 2 výroku rozhodnutia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 23. apríla 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu